

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA.

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona. Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 hóra 1 frt 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETESI DIJAK:

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyűjtemények, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilvántartási díjak:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

ELLENZÉK.

Nyaraló miniszterek.

Az országgyűlést bezárták a tisztelt Ház már pihen babérain. A nyugalma hosszú lesz, de aligha lesz édes, ha igaz a mondás, hogy a sok a munka után édes pihenés.

A most lezárt ülésszakban a képviselőház előre kivette az élvezetet az által, hogy édes keveset dolgozott, a minek persze nem oka maga a képviselőház, mert hiszen a kormány kötelességei közé tartozik, hogy a parlamentet munkával elássa és a miniszterek felelnek érte, ha meddön zárják le az ülésszakot.

Természetesen nem nagyon szorongatja ez a felelőség a kormány lelét. Hiszen éppen abban rejlik a következetesség, hogy az úgy is semmit tevő parlamentnek minél hosszabb szünetet adnak a miniszterek. Egyenesen a rendszerbe vág ez, melyet Bánffy Dezső meghonosított, hadd teljék-muljék az idő komoly akciók nélkül. Így biztosítja ez a kormány az életét bal- és kimulás ellen, ha nem is az emberi kor legvégső határáig, hát legalább a milleniumig, melytől számítva Bánffy Dezső szerint (ezt a mondást nem lehet elégszer ismételni) minden magától jön.

És nem csak a parlament fog pihenni a ránc következő hónapokban. Ez még csak egyik része a dolognak, vagy helyesebben: a dologtalanságnak. A másik az, hogy ugyanaz a kormány, mely nem tud, vagy nem akar munkát adni a parlamentnek, azonképp nem tud maga sem munkát keresni, hanem át akarja henyélni a nyári hónapokat, mint a gond nélkül élő tőkepekények, vagy a sok gondnal élő betegek, a kik orvosi tanácsra keresik föl a nagy világ azon különféle pontjait, a hol az emberek pénzért unatkoznak és helyreállítják idegeik megzavart egyensúlyát.

Hát a kormány tagjai minden jel szerint elvégezték már házi orvosaikkal a nyárra szóló konzultációkat, mert meg van állapítva a meleg hónapok programja az összkormányra nézve, és úgy tetszik, hogy a munkát a fürdő-évszakban mégis végezni kell, a minő példán az állami anyakönyvvezetési és a polgári házassági törvények végrehajtása, az rá van bízva a miniszteri tanácsos, osztálytanácsos, titkárság és fogalmazó urakra, a kik ember-émlékezet óta nem voltak oly fontosak.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1895. Június 10.

Bálványosfürdő.

S.-Szt.-György ápril 20.

Messze van még a székelői fürdők ávdaja; de talán épen azért nem fölösleges, ha idejekorán foglalkozunk egyik legelső fürdőkkel s azokkal a tapasztalatokkal, melyeket csak nem régebben volt alkalmunk szerezni a világhírű torjai szénsavbarlang környékén.

Ha legszívesebben neveznénk a torjai régi „Büdös fürdőt” ezt jogosan tesszük; hiszen nem vonható kétségbe, hogy Bálványosvár urai, a kik talán még Erdély ősi lakosságától vették leszármazásukat, még a régiek korzában sem hagyhatták figyelmen kívül azt a forrásvidéket, mely a tűzimádó székelői vallást utolsó küzdelemig megőriző sasfészek környékén elterült s ha nem használták dietetikai szabályok szerint a savanyvizet, de hogy éltek ezzel a borvizzel, az bizonyosra vehető.

Alig képzelhető ásvány vizekben dúsabb környezet, mint a torjai Bálványosvár és Büdösbarlang környéke. Mindjárt az égből törő hegyes csúcsok romjaiban is büszkélkedő vár alatt, a hegyoldal derekán, az úgynevezett várpádon oly dús víziú szénsavas forrás tör elő, melynek vízbősége páratlan s már rövid folyása után képes lenne egy kisebb-szerű vízmű hajtására, patakzó vízzel. Lent,

tos tényezői az államigazgatás gépezetének, mint most, mikor az állásuknál fogva fontos tényezők erőtlenné kezeikből kiadják a gyeplőt, és mint a spießbürgerek elemennek, ki merre lát, nyaralni.

Nagy változás ez Magyarországon kormányzatában, annyi bizonyos és szép volna, ha azt lehetne következtetni belőle, hogy annyira rendjén van az ország szénája, miszerint a kormányfőfiaknak nem okvetlenül szükséges helyt állaniok a reszortjaikban, mert elvégzik azokat az ügyeket a beamterek is. Az igazi, kormányfőfiak alatt nem így volt ez. A mennyire emlékszünk, Baross Gábor sohase járt több heti vagy hónapi fürdőzésekre, sőt még a margitszigetre sem jutott el egy-egy esti üdülésre, hanem a késő éjjeli órákig ült a hivatalában és aktákat intézett el akkor, mikor a jobb módú szatócsok is a városligetben, vagy a bunaparti kávéházba, fagyajtoztak. Wekerléről is azt jegyezte föl a krónika, hogy miniszter korában legfőlebb Dánosig jutott el egy-egy nyári napon Tisza Kálmán nagy ritkán szakíthatott időt két heti tengeri fürdőzésre, Csáky Albin Szepes-Szombatiban is folyvást végezte teendőit és még a nagy kényelmű Szilágyi Dezső is ráfanyalodott igazságügyminisztersége idején, hogy az izzasztó nyári napokon beérje a Dunafürdő élvezetével.

Mennyire másképp van most, az „erős” kormány alatt, mely, ime, néhány havi működése után már is annyira megnyugtató állapotban látja a kormányzati ügyeket, hogy a hány miniszter, annyiféle szaladtak a fővárosból, kipihegni a fárólakat, melyeket a túlyomóan délelőtti tíz órától tizenegyig tartó képviselőházi ülések okoztak és a vicinális vasúti javaslatok letárgyalásának országrendítő gondjaival nyomták agyon a „tehetséges és munkabíró”, kormányt.

Csoda-e, hogy ebben a nagy szolgálatban kimerült az egész kabinet és hogy most a félhivatalos újságoknak nincs fontosabb dolguk, mint hírül adni az országnak, miként fogja magát restaurálni a kormány a nyári szünet alatt. Mert ez most a legfontosabb államügy, fontosabb az Agliardi-ügynél, a vallásszabadságnál, a választási reformnál, a valuta-rendezésnél, az elposványosított milleniumi alkotásoknál és mindennél, hogy a könyomatok aláhúzott sorokban adja ezt tudtul a ki-

váncsi emberiségnek) „a kormány tagjai körülbelül már megállapodtak a nyári szünetidő tekintetében”

Figyeljen rá Európa, Ázsia és Afrika, de legkivált figyeljen rá Magyarország, mily zseniálisan osztották be a miniszterek a nyári vakációzást.

Bánffy Dezső báró miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter a jövő hó végén, közvetlenül a delegációk ülésének befejezése után Erdélybe utaznak. Perczel Dezső belügyminiszter Auszba megy. Erdélyi igazságügyminiszter Győr közelében egyik rokonának pusztáján tölti a nyarat. Wlassics Gyula közoktatásügyi miniszter családjával a Rosner Ervin báró főispánnal, a nyáron át Dániel Ernő kereskedelmi minisztert a kiállítás ügye marasztja Budapesten. Festetics Andor gróf földművelésügyi miniszter egészségének helyreállítására már most megy Karlsbadba. Fejérváry Géza honvédelmi miniszter csak augusztus hó végén, a miniszterelnök visszatérése után kezdi meg szabadságidejét. Josipovich Imre horvátországi birtokára utazik.

Nos, hazánk, van még valami kívánni való? Nem elég megnyugtató-e ez a hír, melyre mindenek megkönnyebbülten lélegzenek föl, hogy amit oly rég kerestünk petroleum-lámpával és villany-fénnyel, a Bánffy-kabinetnek mégis csak van programja, tudniillik nyaralási programja.

A könyomatos bizonyára tovább is folytatja még a fözlaklatot nemzet megnyugtatóására irányuló hír-szolgálatot és legközelebb értesíti az ámuló világot arról is, hol fognak nyaralni az államtitkárok, mert végre, ezek is csak emberek s hozzá fáradt emherek és a jóságos magyar még tudni vágyik az ő nyári sorsukat is és nem bírja elviselni, hogy érette a méltóságos urak verejtéke hulljon.

A verejték-hullatás a nép sorsa, ha mindenét odaadja is, ezt az egyet már nem engedheti át a Bánffy kormányának, mely rohanást foglalja le életének első (s remélhetőleg utolsó) nyarat, hogy megpihenjen — babérain.

Politikai hírek.

Magyar miniszterek Bécsben. Bécsből távratozzák, hogy Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter meglátogatta gróf Goluchowski Agenor külügyminisztert és vele az egyházpolitikai kérdésnek külügyi vonat-

kozásairól értekezett. Pusztai udvariasságból meglátogatta a kultuszminiszter Agliardi nuncziust is, de nem találta otthon és névjegyet hagyta vissza. A nuncius feltűnő gyorsan, már egy óra múlva viszonzta a látogatást, de most meg ő ment hiába, mert Wlassics nem volt odahaza. A miniszter ma hétfőre okvetlenül Budapesten lesz, mert az napra minisztertanács van kitűzve.

Az állami anyakönyvvezetés. A kormányhoz közel álló körökből megegyezik azt a hírt, hogy országos anyakönyvi főfelügyelő fognak az anyakönyvek vitelének ellenőrzésére kinevezettni. Minthogy a belügyminiszteriumban külön osztály alakították az anyakönyv-ügyek számára, az ellenőrzést közvetlenül ez az osztály fogja gyakorolni a kertleti felügyelők segítségével. Ezek száma 28 lesz s az új állások közül huszat még a nyáron betöltenek. A betöltés pályázat útján történik; folyamodhatik minden jogvégezt ember, a kinek közigazgatási szakismeretei vannak. A nagy megyék mindegyike külön felügyelőt kap, ellenben a kisebb megyék közül kettő-három egyesített egykerületté. A felügyelők fizetése a VII. és VIII. díjosztályok szerint állapítják meg; ehhez még 600 forint utazási átalány járul. Az anyakönyvvezetési járások és kerületek beosztása nem lévén azonos az ország közigazgatási beosztásával, a belügyminiszterium szükségesnek tartotta gondoskodni arról, hogy az anyakönyvveléssel megbízott tisztviselők olyan segédesszükkel rendelkezzenek, melyekből a legpontosabban megismerhetik az új anyakönyvelési földrajzot, illetve az ország ily irányú beosztását. — Ez okból felszólította az országos statisztikai hivatalt, hogy még a nyár folyamán új kiadást rendezzen a helységnévtárból s abba már minden községre kiterjeszkedőleg fölvegye az ország anyakönyvvezetési beosztását is. Az új helységnévtár már munkában van s szeptember havában meg fog jelenni.

Oláh lapok és az Emke.

Az E. M. K. E.-nek székelőiudvarhelyi közgyűlése foglalkoztatja most a hazai oláh újságokat. Valamennyien azt mondják, hogy Erdélyben nincs veszedelmesebb ellensége az oláhoknak, mint az E. M. K. E.

A Gazeta Transilvaniai nem tudja megbocsátani, hogy az E. M. K. E., mely eleinte csak a magyarság önvédelmére alakult meg, mind nagyobb és nagyobb tért hódít s áttelepült a támadás útjára. — A közgyűlésen a titkári jelentés megemlít pár konkrét esetet, hogy néhány oláh embert sikerült visszamagyarosítani. Nem kell hinni — mondja a Gazeta — hogy csak az a néhány eset fordult elő, mert sok, igen sok

után valóban bájos erdei környezetből egy hatalmas „palotaszertű” épületet láttunk kiemelkedve, mint megtestesülését azon fantasztikus reményeknek és végtelen terveknek, melyeket oly régóta kötünk Bálványosfürdőhez.

Nem állhattam meg, hogy közelből is meg ne tekintsem a befejezéséhez közlő épületet, melyet a tulajdonosa igazán a fin de siècle gyorsaságával emeltetett. S örömmel értesültünk, hogy az épület, mely mintegy 50 szobával rendelkezik: gyógyintézetnek van szánva.

Beosztása célzatosan, fekvése egészséges és kellemes; bájos kilátást nyújt ablakából, erkélyeiről az átteles hegyláncok bizarr alakzata csucsaira és szakadékaire. Alant pedig áttekinthet enged a fürdőterületre. Nyitásgó élet és természet csöndje egészíti ki a szép panorámában.

Vastag tufrétegekbe és kény virágzó trachitba vágott utak és ösvények fognak innen a fürdőkhöz, forrásokhoz, kutakhoz és a csodás barlangokhoz vezetni. Kirándulásra kínálkozik Bálványosvár, a szénsavfürdő gyár, a Szent-Anna tó, Bükzsád, melynek a közel jövőben szintén vasutállomása lesz és már is megvan tizenegy kilométernyi regényes kocsisútja Bálványosfürdőhez. A kézdívasárhelyi vasutállomás 24 kilométernyire fekszik a fürdőterületől.

Az új gyógyház a külföldön általában rendesen kezelt, tekintélyes fürdőkön nemcsak szokásos hanem nélkülözhetetlen pension-rendszert is tartalmaz, a hol beteg vagy turista teljes kényelmet nyerhet, s ellátásról,

ilyen sajnos elmagyarosítás történt, a mit azonban a tttár eltitkolt.

A Dreptatea azt mondja, hogy az E. M. K. E. közgyűléseinek politikai színeze volt; Apponyiról azt mondja, hogy talán az összes magyarok közül a legsoványabb.

A Tribuna így ír: „Számot vetve az E. M. K. E., udvarhelyi közgyűlésének erkölcsi mérlegével, be kell vallanunk, hogy ez minket gondolkodóba ejt; az akció növekedni fog s mennél erősebb és erősebb lesz az E. M. K. E., annál jobban fog támadni. Nem a jelen ad nekünk gondot, hanem, a jövő, melyben az E. M. K. E., rohamosan fejlődik. És akkor midőn még arzatlanabb (?) lesz, bizonyára eszünkbe juttatja, hogy a mi erősségünknek is másnak kell lennie. Nem leszünk talán olyan gyöngék, hogy ez eset miatt a nélkül tekintésünk elszálló reményeink után, hogy a legkétségbeesettebb kísérleteket (?) ne tegyük megmentésünkre.”

Postások sztrájkja.

Budapest, június 8.

A főváros lakói kellemetlen meglepetésben részesülnek holnap. A levélhordók és postai altisztek nem lépnek szolgálatba, mert memorandumukban előterjesztett követeléseiket nem teljesítette a kereskedelemügyi miniszterium.

Ma tartott gyűléstükön tehát elhatározták a sztrájkot s most már a közönség nem kaphatja pontosan kézhez leveleit, sőt a postai igazgatóság külön cirkulárban hívja fel a kereskedőket, hogy leveleikért maguk menjenek el a főpostára. Ellenkező esetben naponként csak kétszer viszik ki hozzájuk a leveleket.

A sztrájk részleteiről a következőket jelentik:

Heim Péter és a postások.

A posta- és távirat-szolgák, levélhordók és altisztek küldöttsége még tegnap járt fenn a kereskedelmi miniszteriumban. Csörghető államtitkár nem fogadta a deputációt, mert ez az ügy — mint mondá — nem tartozik az ő feladatai közé. Ennek következtében felkeresték Heim Péter keresk. miniszteri tanácsost.

A huszonnégy tagú küldöttség felállott a nagyhatalmu tanácsos ur fogadószobájában. Heim mindenképp megkérdezte valamennyitlen egyenként, hogy mi a nevük. Azután azt kérdezte Kelemenről, a küldöttségi elnöktől, vajon a jelenlevőknek szabadságnapi van-e? A válasz tagadó volt. Heim ezért szigorúan megróttá őket.

Ezután előállott dr. Guthi Soma, a deputáció szószólója s vázolta a postai alkalmazottak nyomoruságos helyzetét, azt kérte, hogy a miniszteri tanácsos ur legyen kegyes a kérényt pártolón felterjeszteni a miniszterhez.

E kérvényben kéri a postai alkalmazottakat, hogy a legkisebb fizetés ne 300, hanem 400 forint legyen s ezenkívül meg-

szolgálatról biztosítva keresheti fel Bálványosfürdőt.

Egyénenként egy szobáért a teljén el-látási díj napjára három forintbant van, egy szobával két egyének pedig 5 forintban van megállapítva, tehát személyenként a közös lakásra való tekintettel, csak 2 frt 50 kr esik.

Az újítás örömdetesen lepi meg bizonyára a távolból ide vágyakozókat is, kiknek száma az utóbbi években rendkívül szaporodott s a kiket ezután bizonyára nem fog visszatatani, a hirneves fürdőtől a komfort hiánya, a mi eddig leküzdhetetlen hátránya volt Bálványosfürdőnek. Az új idők vívmányát átvéveöljük!

Gy—s Gy—6

Hasonló és nem hasonló.

REGÉNY.

M. E. Braddontól.

Két kötetben.

Fordította: Amica.

Második kötet.

XIV.

Deverill ezredesnek reményei vannak.

(Folytatás.)

(96.)

Ugy látszott, hogy még a Tory hízései is elvesztették a bájukat és megengedte, hogy a bős, de csapodár kis állatnak a kegyét Digby Smitherné megnyerje, a ki hó ragaszkodást érzett iránta és a következők számbavétele nélkül elégitette ki a Tory étvágyát.

